

Balua ja pili jaka Pauli kwa Akolintu Ulongulelu

Balua ja pili ja Akolintu jilandikwi nu ntumi Pauli kati ja saka sa hamsini na tanu mbaka hamsini na sita, baada jukusaliwa Yesu Kilisitu. Mulipungu 1:1. Jenze ndi balua japili kati ja balua ibeli yetubii naku yeilandikwi na Pauli kwa bandu ba bunhobale Kilisitu ku Kolintu. Bandu baboliwi sapi ahobale ana, kunyuma hoku Pauli jaandiki balua ingali kwa Akolintu henu kwa sajenu ngase-tubii na balua heji jejilangi hela. Mulipungu 2:3-4:2. Balua je heji pangi Pauli jabiya jutama ku Makedonia pajwaandika. Mulipungu 2:13.

Balua jenze ndi jakajika ndaba jilongale majambu gaka mundu mweni na ndi balua jejitweli majambu gagahuti. Pauli julangi kuto-gule ngamaa ndaba ji lijambu kuhuma kwaka Titu gi ikikundi sa bandu ba bunhobali Kilisitu ku Kolintu, homu tubona mabole gukupia kulengana na mabole gi Lilaganu Linyai, heji jibii pala Pauli pajulagalaki misangu ja Lupija ndaba jukujangati bandu ba bunhobale Kilisitu buku Yelusalemu. Mulipungu 8-9. Ahelahe kubonikana abii atumi bangi biisoli kuhuma kunza jilikundi la bandu babuhobali Kilisitu babiya atumi ngondu ya bandu bangi nkati jilikundi heli kumpenga Pauli ili alikwea beni. Akubika alaluki ngamaa nukuleta kiholu kuhusu ukolongu waka Pauli sindu sesunhenga Pauli mulipungu la mwisu la

balua jenze jukengaliya ukolongu waki kwa makili ngati mtumi waka Yesu Kilisitu.

Gagabii nkati

Pauli jutumbuli balua jaki sakalamuki bandu ba bunhobale Kilisitu. Mulipungu la 1:1-7

Henu Pauli kung'anambuka ku mpangu waki wa sapwali ni majambu gajujopiki kuhuma kwabu na majibu gabu kwa balua jaki. Mulipungu la 1:8-7:16.

Ndipala Pauli jupia malagalaki ndaba ja bandu ba bunhobale Kilisitu buku Yelusalemu. Mulipungu 8:1-9:15

Mwisu weni Pauli jilikengale mweni kwa majambu gu utumi waki kabee jwaakanakia ndaba jukujenda kwabu kabee. Mulipungu la 10:1-13:10.

¹ Nepani na Pauli, nu ntumi waka Yesu Kilisitu ku upali waka Sapanga na Timoti.

Tunhandaki mwanganya mwabandu ba bunhobali Kilisitu mombii ku Kolintu, pamu na paabii bandu baka Sapanga kila pandu pa Akaya.

² Tunndobee waamboni waka Sapanga nu lukwali kuhuma kwaka Sapanga Atati bitu na kwaka Bambu Yesu Kilisitu.

Paulo ansengu Sapanga

³ Julumbalika Sapanga na Atati baka Bambu witu Yesu Kilisitu, Atati baabi ni ikia na Sapanga jojapoosa bandu mwoju.

⁴ Jombi jutupolesa twepani mioju mu tabu hitu yoti, ili natwepani twapolisa bangi mioju ngati ejutupolesa twepani kupete ujangati gotupatiki kwaka Sapanga.

⁵ Ngati mang'aliku gaka Kilisitu egajonzukeka nkati jitu, ndi ahelahela etujonzukeka kugangamaliswa ni Kilisitu.

⁶ Ana tupatatabu nala ndaba jukunzangati mwanganya kuokolewa gwinu. Anatupoliswi mioju ndi ndaba juku mpolesa mioju mwanganya. Kupolesa mwoju kongo kuhenga lihengu luku nzetake mwanganya ili mpata makili gukuinakali mang'aliku agalaga gatupata twepani.

⁷ Kabee, kunhobale kwitu kotubi naku kubii nganganganga, tumanyiki ana tuhangangini mang'aliku gitu, ndienu mwihangangana kupoleswa mioju jitu.

⁸ Mwakakilongu, tupala kummanyisa kuhangajika kotupatiki ku Asia, kuhangajika je hoku kwabii na makili mbaka twaholaliya ngatuwesi kulama.

⁹ Hena, twabii ngati bandu baatemuliwi kukomeka, ili butubola kunhobale Sapanga jojaayoa bandu bawii, badala jukuhobale makili gitu twabeti.

¹⁰ Jombi jutukombula mu mang'aliku makolongu ga kuwa, na juendale kutuoko, twepani tubei kuhobale kwitu kupwaga jiendaliya kutuoko kabee.

¹¹ Ana mwanganya enzongana kujangatana natwepani kundoba Sapanga, henu bingi bisengula kwa ndaba jitu ndaba ja mbengalelu yetupata kupete kuloba kwa bandu bingi.

Mang'anambuku nsapwali jaka Pauli

¹² Twepati tukipunii sindu simu: Mioju jitu jutulangi ngasejibii na makosa na tutemi pundema

pamba na hasa kwinu mwanganya, suu Sapi nu unhobalelu gojutupeki Sapanga. Tutehi hela kwa uamboni waka Sapanga wala nga kwa malangu gikimundu.

¹³ Ndaba tunhandaki mwanganya majambu gaguge nhwesa kusoma na kugahелеwa. Nhobale mwimanya sapi ngani,

¹⁴ ndaba mbaka sajenu nheliwi kidogu pena. Hobale mwiimanya sapi ngani mweni katai. Ili mu lisoba laka Bambu Yesu lela mwiiwesa kukipunii twepani ngati na twepani hetwakipunila mwanganya.

¹⁵ Ndaba nabii nu usakaka wa majambu ge haga, napala nhika kwinu oti, ili mpata mben-galelu mala pabeli.

¹⁶ Napangi kupete kwinu panabiya mwiindela kujenda ku Makedonia, na panabiya ngelabuka kabee, ili nnyangatiya musapwali jangu juku-jenda ku Yudea.

¹⁷ Boo, panapangila lijambu leheli, nhwasali lee nabii na mundu jukung'anambuka? Au nhenga lee mipangu ngati eahenga bandu bupundema ili mbwaga, "Hena, au ngahela" kipindi sese?

¹⁸ Sakaka ngati Sapanga ejubii jojuhobaleka, malobi gitu kwinu ngasegabii, "Hena na ngahela" Kukipindi simu.

¹⁹ Ndaba Yesu Kilisitu Mwana waka Sapanga, jojuwe jotunndandila kwinu nepani na Silwano na Timoti, ngasejabii mundu jwa, "Hena" na "Ngahela," ila jombi masoba goti ndi "Hena."

²⁰ Ndaba nkati jaki malagi goti gaka Sapanga gabii, "Hena." Ndaba heji "Amina," jitu jipwaga kwi indela jaka Kilisitu jukundumbali Sapanga.

²¹ Ndienu Sapanga jojutugangamalisa twepani pamu na mwanganya kujema nganganganga pamu na Kilisitu. Ndi jojutuhagwi,

²² Ndi jojutubei alama jukutuhenga twepani kuba bandu baki nukutupeke Loho waki mmioju jitu jubiya poni ja majambu goti gajubeki.

²³ Sapanga wangu ndi jojunyemale, jombi jugu-manyi moju wangu! Nepani ngasenakelabwiki ku Kolintu kumbone ikia.

²⁴ Ngasetupai kundasimisa kuhobale kwinu, mwanganya mnzemiki nganganganga mu kuhobale kwinu. Lihengu litu kuhenga lihengu pamu ndaba jukutogule kwinu.

2

¹ Ndienu, nhamwii nantembale kabee ku usungu.

² Ndaba ananuntendi usungu mwanganya, nya jojuhigalya kundogulesa nepani ila jombi jonundeti usungu!

³ Ndienu ndaba nunhandaki, ngasenapai kuhika kwinu nu kunndete usungu mwanganya, na mwanganya ndi momwapalika kumbeke ndogule. Manyiki ngamaa nepani anandoguli, mwanganya mwaboti kabee ntenda kutogule.

⁴ Panunhandakiya ku usungu nukusikatika mmoju na koni nela, ngasekwabii ndaba jukuntende mwanganya mmbiya nu usungu, ila ndaba jukunndangi mwanganya numpai ngamaa.

Kulekake

⁵ Ana jubii mundu joandeti jongi usungu, ngasejanetila nepani, ila junndeti mwanganya

mwaboti kwa namuna fulani, na mbwaga hela ili niibonikana nunkali ngamaa.

⁶ Kutemuliwa kojupatiki kuhuma kwa bingi juntosile.

⁷ Sekihigali kwinu ndi kundekake mundu hoju nu kungangamalisa ili jwikuba nu usungu ngani nukukotoka ngani.

⁸ Henu numndoba, mndangia mumpai ngamaa.

⁹ Ndaba jengi jukundika balua jela napala kumanya ana mmbii tayali kujetake kila lijambu.

¹⁰ Anamundekaki mundu, nane kabee nundekake. Ndaba enaalekake, ana sakaka mina sindu sukulekake, nekake palongi jaka Kilisitu ndaba jinu.

¹¹ Ili twalipeke lijobi mbekenyu jukutu wesa, ndaba tujimanyi mipangu jaki ejibii.

Kiholu saka Pauli ku musi uku Tiloa

¹² Panahika ku Tiloa kulandi Lijambu la Amboni laka Kilisitu, nijikolila napwasi jibii ndaba ji lihengu laka Sapanga.

¹³ Lakini nahangajika mmwoju ndaba ngase-nunkoli ndongu witu Titu. Ndi mana naatabuka boti pala nukujenda ku Makedonia.

Kuwesa sukujangatiwa na Kilisitu

¹⁴ Ila tunsengula Sapanga, jojutuhenga tutoguliya ushindi masoba goka mu Kilisitu. Jombi jutuhenga tulandila usakaka waka Kilisitu ngati ulumba wa msapi kila pandu.

¹⁵ Ndaba twepani kwaka Sapanga ndi ulumba wa sapi wu ubani gwaka Kilisitu kati ja bandu baaokoliwi na baahoba.

¹⁶ Kwa baaobiki ulumba we hogu ndi kuwa, lakini kwa baaokoliwi ulumba we hogu ndi womi. Nya eno, jojuwesa kuhenga lihengu le hele?

¹⁷ Twepani ngangati bandu bangi baahenga lihengu laka Sapanga ili apata lupija. Twepani tulandi usakaka kwa mwoju wa sapi palongi jaka Sapanga ngati bandu tojututumiki Sapanga, totu-jongini na Kilisitu.

3

Atumisi bi lilaganu linyai

¹ Boo, tutumbulii kulilumbali kabee twabeti kwino? Au tupala tupata balua jukutumanyisa kwinu au kuhuma kwinu, ngati bandu bange?

² Mwanganya mwabeti ndi balua jitu, jeaahandiki mmioju jitu kwa kila mundu jijibona nukujisoma.

³ Kumanyikana mwanganya ndi balua jaka Kilisitu jejujiletiki kupete lihengu litu. Balua jeni jiandikwi nga kwa winu ila kwa Loho jaka Sapanga jojubii mwomi, ngaseandiki pikipandi sililibu, ila panani ja mioju ja bandu.

⁴ Tuwesa kupwaaga haga ndaba jukuhobale kwitu kwaka Sapanga kwi indela jaka Kilisitu.

⁵ Ngatuwesi kupwaga tuhenga sokapi kwa makili gitu twabete, ila ku uwesu witu wote kuhuma kwaka Sapanga.

⁶ Jombi ndi jojutuhengiki twepani kuba atumisi bili Laganu linyai lelibii nga lilaganu lamalagalaki leliandikwi pee, ila lilaganu la Loho. Ndaba malagalaki gagahandikwi gatenda kukoma, ila Mbombu jileta womi.

⁷ Malagalaki gaandikwi kwa helufi sukuhongo panani jii ipandi hii imagu, nu ulumbi waka sapanga gwabonikana pala bagapia. Hata ngati ung'aliku wa pamiu jaka Musa wabia utenda kujina wabii na makili ngamaa mbaka Aisilaeli ngasebawesiki kunndingali pamiu. Ana malagalaki gagaleta kuwa jihengiki kwa ulumbi namuna ngati heji,

⁸ boo, huduma ja Loho ngajibii nu ulumbi nkolongu ngane!

⁹ Ana kwabii nu ulumbi mu huduma jela jejileta kutemu, ndi sakaka huduma jileta kujetakeka palongi jaka Sapanga gwiibiya nuulumbi nkolongu ngani.

¹⁰ Henu ulumbi nkolongu ngani gujukwi napwasi ju ulumbi gogwahika puwanzu, goguwe usapi waki guhobiki.

¹¹ Ndaba sesabii sikipindi kisokopi pena sabiya nu ulumbi waki, ndaba su usakaka sekitama yaka petapeta kibii nu ulumbi nkolongu wanga kujomoka.

¹² Ndaba kono ndi kuhobale kwitu ngasetujogopa sindo.

¹³ Twepani ngasetuhenga ngati Musa jojuwe jojalasimika kuyekale pamihu paki nikitambala ili bandu buku Izilaeli bagubona mwisu ung'alisu gogwabii gutenda kujina.

¹⁴ Lakini malangu gabu gabii giking'ang'a. Mpaka lelenu easoma Lilaganu la Mwandi, sindu sukuyekale se hesi sakona kibii. Kipuniku se hesi kiboka mundu pajujongana na Kilisitu.

¹⁵ Hata lelenu, Malagalaki gaka Musa easoma malangu gabu gakuba gayekaliwi.

¹⁶ Lakini kipindi mundu paang'anambuki Bambu, kipuniku se hesi kitenda kuboheka.

¹⁷ Ndienu, Bambu ndi Loho. Pandu pajibii loho jaka Bambu pabii nu ulekakewa.

¹⁸ Natwee twaboa twanga kuyekale kumihu jitu tubona ngati muliloli ulumbi wingi waka Bambu. Butung'anambu tulengana na jombi mu ulumbi wingi goguhuma kwaka Bambu, jojuwe ndi Loho.

4

Kikoku sa Loho mu indu yu utopi

¹ Ndienu, Sapanga kwi ikia yaki, jutupeki li-hengu lende na henu twiikelabuka munyuma.

² Tugalei majambu goti gi iyani na ga gilihihiki. Ngasetutama kabee sukukongwa, wala sukulioa lilobi laka Sapanga jutubona na jutumanyi tup-waga sakaka pena ili bandu bangi atubona tu-tenda kuhobaleka palongi jaka Sapanga.

³ Ndaba ana Lijambu la Amboni letulandi litei kuhihika, nala lihihiki kwa baaobiki.

⁴ Kulijambu labu aka sapanga bupundema gongoni agahiiki malangu gabu banga kuhobale ili bagubona unang'anu wi Lijambu la Amboni nu ulumbi waka Kilisitu, jojulengana ngani na Sapanga.

⁵ Ndaba ngasetulilandi twabeti, ila tundandi Yesu Kilisitu kuba Bambu na twepani twa atumisi binu ndaba jaka Yesu.

⁶ Sapanga jojupwaaga, “Unang'anu nugunang'ana kuhuma kulwii,” ndi jojung'alisa mioju jitu ili kutupeke unang'anu wa umanyi gu

ulumbi waka Sapanga gunang'ana pamihu jaka Yesu Kilisitu.

⁷ Lakini twepani totubii ni kikoku senze, tubii pe ngati yombu yu utopi, ili kumanyikana makili ge haga gingi gahumiki kwaka Sapanga wala nga kwitu twabete.

⁸ Tuhangajika masoba goti, lakini ngasetupola, patukuba ngasetukimanya sukihenga ngasetukelabuka munyuma.

⁹ Bandu batung'alisa lakini Sapanga ngajatuleki bila kutujangati, hata ngati butuhumisi nga bu-tuhalabane.

¹⁰ Kila masoba tutoto mang'aliku ga kuwa kwaka Yesu munhyega jitu, ili womi waka Yesu gubonikana mu nhyega jitu.

¹¹ Ndaba twepani totubii twabomi, masoba goti kuwa kubii palongu jitu ndaba jaka Yesu ili womi waki Yesu gubonikana munhyega itu yeikuwa.

¹² Henu, kuwa kutenda lihengu nkati jitu, lakini womi guhenga lihengu nkati jinu.

¹³ Maandiku gaka Sapanga gapwaaga, “Naobali, ndi henu mbwagiki.” Natwepani tubii na moju gogo guku hobale, tuhobale na kwa ndaba heji tupwaaga,

¹⁴ tumanyiki ana joanhyoa Bambu Yesu jatuyoa kabee na twepani pamu na Yesu nukutuletee twepani pamu na mwanganya palongi jaki.

¹⁵ Goti haga kwa ndaba jinu, hata uamboni waka Sapanga egwahiki bandu bingi ngani, kusengu kwabu kujonzukika ngani, ku ulumbi waka Sapanga.

Kutama sukuhobale

¹⁶ Kwa ndaba heji ngasetukelabuka munyuma, na hata nhyega jitu ja kunza jitenda kuhalabika, lakini su nkati butulenganake su unyai lisoba mbaka lisoba.

¹⁷ Ndaba tabu jetupata nzokopi, kabee jikipindi kisokopi pena, lakini jatupekia ulumbi wa yaka petapeta gogubii nkolongu kupeta kuwasali kwitu, ulumbi wanga kuba na mwisu.

¹⁸ Henu tulingali ngani si kwa hindu yeibonikana, ila yanga kubonikana. Ndaba yeibonikana ndi ikipindi pena, lakini yanga kubonikana ndi ya masoba goti.

5

¹ Ndaba tumanyiki ana hema jenze motutama sajenu pundema pani yani nhnhyega jitu, pajii-bombuliwa, Sapanga jatupekiya mahema gangi gukunani kwaka Sapanga, nyumba ja masoba goa janga kulenganake kwa maboku.

² Lakini hetubii sajenu, kung'ong'ateka ku usungu koni tulingali kupata nhyega itu yeibii kunani kwaka Sapanga.

³ Ndaba natujomwi kuwatikwa ngatibonikani tubi nganukuwata ingobu.

⁴ Koni twakoni tutama mulihema lu pundema lende, tulela sukung'ong'oteka nukukanyatwa. Nga ndaba ngasetupala kuhula nhyega ja kuwa, ila tutokule kuwatikwa nhyega janga kuwa, ili sekikuwa sela kimilwa na womi.

⁵ Ndienu Sapanga ndi jojutuhenga ndaba ji li-jambu heli najombi jutupeki Loho Waki jukuba poni, ja goti gajutubeki.

⁶ Ndienu masoba goti tunhobale, hata ingawa tumanyiki kipindi setubii munhyega jenze tubii na Bambu.

⁷ Ndaba tutama na womi sukuhobale, nanga sukulinga.

⁸ Lakini tubii ni lihobale na kwakabiya sapi ngani kujileka nhyega jenze nukujenda kutama na Bambu.

⁹ Lakini sindu kikolongu ngani tupala kunden-gane Bambu, ana tutama pundema pani au kunani kwaka Sapanga.

¹⁰ Ndaba twepani tujema palongi jikiteu sukutemu saka Kilisitu, ili kila jumu jupata kulepwa ndaba ja gajuhengiki pajabi pundema pani, ana gabiya gaamboni au giliya.

Kuba akosi baka Sapanga kwi indela jaka Kilisitu

¹¹ Ndienu twepani tumanyiki kunzogopa Bambu ndi sindu boo na henu tukasana kwaahuta bandu. Sapanga jutumanyi hotuhotu na nepani nhobale mwanganya mwabeti mtumanyiki sapi mu mioju jinu.

¹² Twepani kabee ngatutumbulii kulilumbali twabeti palongi jinu, lakini tumpeke mwanganya ndaba jukuwesa kukipuna ndaba jitu. Henu nhwesa kupata malobi gakwaapwaagi babikipuni kubonikana kwabu kunza, lakini nga ebii mmwoju jabu.

¹³ Ana tubonikana ngati tubii na mangongu heji ndaba jaka Sapanga, ana tubonikana ngati tubii na malangu gitu ndi ndaba jukunzangati mwan-ganya.

14 Ndaba upali waka Kilisitu gututenda tukasana ndaba mundu jumu pena ndi jojwakuwa ndaba jitu twabandu boti, ndaba jaki boti awii pamu naku.

15 Najombi jakuwa ndaba ja bandu boti, ili bandu baatama biitama kwa ndaba jabu beni, ila atama kwa ndaba jaki jojukuwiki, nukyoka ndaba jabu.

16 Henu tumbuka sajenu, twepani ngatum-manyi mundu jokapi ngati bandu bupundema eamanya. Hata ngati pamwandi tummanyi Kilisitu sukulingali kunza ngati eamanya bandu, ngatuhengi hela kabee.

17 Ndienu, mundu jokapi ejujongana ni Kilisitu, jombi jukuba kiumbi kinyai. Majambu ga mwandi gajomwiki linga gabii manyai.

18 Majambu ge haga goti gahengika na Sapanga, jojutujonganisa najombi kwi indela jaka Kilisitu Yesu, nu kutupeke lihengu lakwaajonganisa bandu najombi.

19 Ndi kupwaga, Sapanga jaajonganisa bandu boti bupunndema najombi kwi indela jaka Yesu kilisitu, bila kubalanga mahakau gabu. Jombi jutukeki malobi gakwaajonganisa bandu najombi.

20 Ndienu twepani twa atumi baka Kilisitu. Kukupete twepani Sapanga weni junkema mwan-ganya, na henu tundoba ku liina laka Kilisitu, nzetakiya kujonganeswa na Sapanga.

21 Kilisitu ngasejabii na mahakau, lakini Sapanga anhangangana na mahakau ndaba jitu twepani, henu twepani sukujongana naku, tupata kujetakeka palongi jaka Sapanga.

6

¹ Anatubii totuhenga lihengu pamu na Sapanga, tunndoba mwijetake kuhoba bwaka uamboni waka Sapanga gomwajopa kuhuma kwaka Sapanga.

² Sapanga jupwaaga,
“Kipindi sekijetakeka
nugujoanii,
lisoba lu kuokolewa
nugujangati.” Linga henu ndi kipindi sekipalika,
lukuokolewa ndi sajenu!

³ Ngasetupai kumbekee mundu jokapi kikobando, ili mundu jokapi jiibona lihengu litu libii na makosa.

⁴ Ila tulangii sakaka twepani ndi atumi baka Sapanga kwa kila sindu, sukunhinakali kwingi kipindi sukung'alika nu kuhangajika na tabu.

⁵ Atulapwi, atujegi mkipungu na kutuheka pagwendu, tuhengiki lihengu nukusoka, tutami mihu nu kutama bila kula.

⁶ Tulilangi kuba twa atumi baka Sapanga ku usapi wa moju na umanyi na kuhinakali na kwa wamboni, kwa Loho jaka Sapanga, ku upali wa sakaka.

⁷ Kwa lijambu la sakaka na kwa makili gaka Sapanga. Kuhenga gagapalika palongi jaka Sapanga ndi hindu hitu yukukomane ngondu kila upandi,

⁸ tubii tayali kupata isima nu kutupoa lihamu, kutupwaga liha au kutulumbali. Butubona ngati bandu babaahoa bangi, kumbi tupwaaga sakaka,

⁹ butubona ngati banga kumanyikana, kumbi tumanyikana kwa boti, ngati baawii lakini twa bomi, butulapwi lakini ngasetukuwa.

¹⁰ Hata ana gabii majambu gukutuhenga mioju jibina masoba goti tutenda kutogule, tubonikana twahagu lakini twaahenga bandu bingi abiya na mali gingi, tubonikana nga na hindu lakini tubii na kila sindu.

¹¹ Mwaalongu bitu Akolintu, tulongii na mwan-ganya hotuhotu na tumpala kwa mioju jitu joti.

¹² Tweepani ngasetulipenga kumpala mwan-ganya mioju jitu, lakini mwan-ganya nkelabwiki kujipunga mioju jino.

¹³ Henu mbwaga na mwan-ganya ngati mwa-bana bangu, mutupala ngati twepani etumpai.

Mwikuba nu ukosi na bandu banga kuhobale

¹⁴ Mwijongana na bandu banga kuhobale. Boo, uamboni nu ubaja ujongana? Unang'anu na lwii uwesa bo kutama pamo?

¹⁵ Kilisitu juwesa bole kujongana ni lijobi? Boo, mundu jojuhobale Kilisitu juwesa lee kujongana na jwanga kuhobalela?

¹⁶ Nyumba jaka Sapanga jibii nu ukosi boo, ni imong'umong'u yi isole? Ndaba twepani ndi Nyumba jaka Sapanga jojubii mwomi. Ngati Sapanga mweni ejupwagiki,
“Nitama pamu nabombi,
nukujenda pikilanda jabu.
Nibiya Sapanga wabu,
nabombi biibiya bandu bangu.”

¹⁷ Ndaba heji jupwaaga Bambu,
“Mmbokaniya kati jabu

ntama kutali nabu,
mwiigusa sindu sanga kujetakeka palongi jaka
Sapanga,
nanepani nitenda kunzopa.
¹⁸ Nepani nibiya na atati binu,
nanamu mwiikuba mwabana bangu, akanalomi
na aka mbomba,
jupwaaga Bambu jwana makili.”

7

¹ Henu mwaakosi bangu, ndaba Sapanga jutei
kutulagi majambu goti haga, tulinyambisa na
sokapi sekiwesa kutupili nhyega na loho na tu-
likasa kuba baasapi ngani nukutama nukuntende
isima ngamaa Sapanga.

Kutogule kwaka Pauli

² Tuloba mutupekiya napwasi mmioju jinu!
Ngasetunkosii mundu jokapi, ngasemuntei
mundu sindu wala ngasetwapai kupata sindu
kuhuma kwa bandu bangi kupeta setapalika
kupata kuhuma kwinu.

³ Ngasembwaga haga ili kuntemu mundu, nd-
aba ngati enabiya mbwagiki, mwanganya mm-
bii mmoju jitu, hata ngati tukuwa pamu na mwan-
ganya nu kutama pamu na mwanganya.

⁴ Nunhobale ngamaa mwanganya, nikipuna
ngamaa ndaba jinu! Mumang'aliku ginu
nng'angamalisi mwoju wangu nukutogule
ngamaa.

⁵ Ndaba hata patwahika ku Makedonia ngaset-
wawesiki kupomulela. Kila upandi twapata tabu,
kunza kukomana nkati kiholu.

⁶ Lakini Sapanga, jojwaagangamalisa baabina mwoju, jutugangamalisa twepani kupete kuhika kwaka Titu,

⁷ lakini ngakuhika kwaka Titu pena, ila ndaba ja moju gomumpekiya mwanganya. Jombi jutupwagi empala kumona nepani, emmbii nu usungu, na empala kungomanela. Lijambu leheli litogulesa ngamaa.

⁸ Hata ngati balua jangu jela juntei usungu ngase niliholale ngati lijamu heli lakabii likosa. Ndaba mona balua jejela jumpekiya usungu ku kipindi kisokopi.

⁹ Henu ndogule, nga ndaba nuntei gumbina moju, lakini kumbina mioju kwinu kuhengiki nkotuka mahakau nukulekake mahakau. Sapanga ndi jojapala mmbina mioju henu twepani ngasetuhumisi kwa lokapi.

¹⁰ Ndienu kuba nu usungu ngati ejupala Sapanga kuleta kung'anambuka mwoju kokuleta uokovu; ngasejibi sababu jukujuta. Lakini kubina mwoju kokuletwa na mundu kuleta kuwa.

¹¹ Henu nndingaliya usungu goguletwa na Sapanga hegulangi, mwanganya mbii mwa bandu babii na bidii, mulitaidi kulangi ngasemmbi na makosa ntei kuyoma, ntei kusituka nu kubona lujogopu. Mwili pia kwaka Sapanga na mmbi tayali kuazibu majambu giliyaa! Mlibona mwabeti ngasemmbi na makosa kwa majambu goka.

¹² Hata ngati enuandaki balua jela, ngase jabii ndaba jaka jola jojukosa, au ndaba ja jola jobunkosi. Naandika ili kubonikana hotuhotu

palongi jaka Sapanga nunhwesa kubona mwabeti hemulipihiki kwitu.

¹³ Ndi mana twepani tupolwiliswi mwoju.

Ngasetupolwiswi mwoju pena, ila kabee Titu jututogulisi etumbona ejwabiya jutoguli ndaba ja mwanganya emwabiya mutogulisi mwoju waki.

¹⁴ Nepani nunndumbali ngamaa palongi jaki, na mu lijambu leheli ngasemboiki lihamu. Masoba goti tumpwagi sakaka, nukundumbalii mwanganya kola palongi jaka Titu kwabii lijambu la sakaka ngani.

¹⁵ Upali waki kwinu gujozukeka ngamaa, pajukomboka namuna emwabiya munzoane, na emunzopa ku kiholu nu kubagaja.

¹⁶ Ndogule ngamaa ndaba nhwesa kunhobale kwa kila lijambu.

8

Kupia kwa moju

¹ Mwaalongu bangu, tupala mwanganya mmanya kupete uamboni gojaaapeki Sapanga bandu baka Sapanga babunhoabale Kilisitu buku Makedonia.

² Pamu ni milengu mikali na tabu yebapata, kutogule kobabi naku kwabii kukolongu. Bandu be haba babii ahagu ngamaa, lakini batweli mwoju gukupala kupia ngamaa.

³ Nhwesa kupwaaga bapia ngati ebawesiki, kabee hata kupeta uwesu wabu. Bapia sukupala beni,

⁴ butulobiki ngamaa apata napwasi jukubagana mbengalelu ja kwajangati bandu baka Sapanga.

⁵ Kabee ngasebahengiki pee ngati etwahobali! Batumbuliya kulipia hoti beni kwaka Bambu, ndi bilipia beni kwitu twepani kulengana nu upali waka Sapanga.

⁶ Kwa ndaba heji, tundoba Titu jojatumbuliya lihengu le heli kabula, juendaliya kwajangati mwanganya ahelale kuhenga lihengu lukupia suukwali kati jinu nukulijomo.

⁷ Mwanganya mmbi na kila sindu; nhobalelu na uwesu ukupwaga nu umanyi na kukasana kukuhenga ga amboni nu upali witu kwitu. Ndi tuloba mbiya na mwoju wa asapi ngani ukupia mulihengu luupali lende.

⁸ Nganumpeke mihilu, lakini mbala pe kulangi bangi eakasana kujangati ili nhwesa kumanya upali winu egubii wa sakaka.

⁹ Ndaba mwanganya mmanyiki wamboni waka Bambu witu Yesu Kilisitu, jombi, ingawa jabii na kila sindu, jilikopake nhagu ndaba jinu, ili ndaba ju uhagu waki mwanganya mbiya na mali gingi.

¹⁰ Kupete leniheli, ndienu numpeke mawasu gangu, kulengane kwinu nzomula sajenu lihengu lemwatumbuliya saka sekipetiki. Mwanganya mwabii bu utumbuli nga kupia pena lakini mwabii nandokule jukupia.

¹¹ Henu nnzomuliya lihengu leheli, ngati emwabii na hamu ngolongu jukujangati, ndienu nkasana kupia kuuwesu winu ili kujomo lihengu heli.

¹² Ndaba ana mundu jubii na mwoju ukujangati, Sapanga jujopa kila sindu sejuwesa kuboa, jombi ngasejupala nakanopi wala nga sela sangakuba nasu.

¹³ Mwanganya ngasempalika kung'alika ili bangi atoguliya, sekipalika mwaboti nndengana.

¹⁴ Kukipindi senze mali gingi yembinaku yajangatia babiipala, ili kipindi bombi pabibiya na mali gingi banzangatiya na mwanganya nahela kulengana.

¹⁵ Ngati Maandiku gaka Sapanga egapwaga, “Jojukusinyi hingi ngani ngasejabii na yengi ngani, na jola jojukusinyi kisokopi ngasejapungukiwi.”

Titu na ajaki

¹⁶ Nunsengu Sapanga ngamaa jojubei nkati jaka Titu moju ukunzangati mwanganya ngati nepani emii na mwoju ukunzangati.

¹⁷ Nga ndaba pee jukujetake kundoba kwitu, ila kabee Titu jabii na hamu ngolongu jukujangatii, hata jakaamua kwa kupala kwaki mweni kuhika kwinu.

¹⁸ Pamu najombi, tuntuma kilongu jumu jojuwe jojulumbalika ngani mumakundi goti ga bandu ba bunhobale Kilisitu ku lihengu laki lukulandi Lijambu la Amboni.

¹⁹ Kupeta haga, jombi jwahagula aseja mu makundi ga bandu ba bunhobale Kilisitu ili tubiya pamu naku patukuba nsapwali kupeleka lihengu lende lu upali. Lihengu lende letuhenga ndaba juulumbi waka Sapanga tupala kwajangati bandu.

²⁰ Ngasetupai mundu jokapi jutulamua ndaba jukujemale misangu jenze jeapia su kupala.

²¹ Mawasu gitu kuhenga gagabii gaamboni, nga palongi jaka Bambu pena, lakini kabee palongi ja bandu.

²² Ndienu, pamu naka kilongu haba, tutuntu-miki nndongu witu jongi jojuwe, mala jingi tundengiki, tummbona jubii jwana hamu ngolongu ngamaa jukujangatila, hata sajenu jubii na moju ngamaa ndaba junhobalee ngamaa mwanganya.

²³ Titu ndi nzangu, tuhenga naku lihengu pamu ndaba jinu, lakini kupete aka kilongu bitu bangi bajulongana, babube bapalika kwaajangati bandu ba bunhobali Kilisitu aleta ulumbi waka Kilisitu.

²⁴ Ndienu, mwaalangia hotuhotu bandu be haba upali winu egubii, ili bandu ba bunhobale Kilisitu amanya sakaka kukipuna kwitu ndaba jinu kubii kwa sakaka.

9

Kwajangati bandu babuhobale Kilisitu

¹ Ngasenijibweni ndaba jukuhandika nakanopi kupete lihengu linu ndaba ja bandu baka Sapanga.

² Manyiki eummbii na mwoju ukujangatii, nikipuna kupete mwanganya kupete lijambu haleli palongi ja bandu buku Makedonia naapwagila, “Alongu bitu buku Akaya ajiandii tumbuka saka sa lisu.” Henu ndokule jinu jaajumwi bandu bingi kupala kupia.

³ Ndienu, naatumika alongu bitu haba, ili kukipuna kwitu kwiibonikana bwaka, nahenu mujiandii ngani nukujangati kwinu ngati embwagiki.

⁴ Kwiikuba ngati bandu buku Makedonia pabiika pamu nane twankolila ngasemujiandii, papuje twepani twiipoa lihamo, bila kulogo

iyoni yemwipata mwanganya mwabeti, ndaba kuhobale kwii ndi bwaka.

⁵ Henu, mweni lasima kwaaloba aka kilongu atulonguliya kuhika kwinu, awesa kujiandaa na nhupi hinu ikolongu yemwalagila, najombi jilangia sakaka ndi nhupi jeapiiki sukupala bila kulasimiswa.

⁶ Nkombuka, jojupanda kasokopi jiihusa kasokopi, jojupanda hingi jihusa ilebi hingi.

⁷ Kila mundu jupia mojuamwi, kwa moju na wala nga ku usungu au kukulasimiswa, ndaba Sapanga ampala jojupia sukutogule.

⁸ Sapanga juwesa kumpeke mwanganya nakanopi ga mpala, mpata kila lisoba gala gampala, nahenu nhendaliya kujangati mulihengu la amboni.

⁹ Ngati egapwaaga Maandiku gaka Sapanga, “Jombi jupia ngamaa kwa ahagu, na waamboni waki gutama yaka petape.”

¹⁰ Sapanga joampeke imbeju nu libumunda, jampekiya mwanganya kabee imbeju yemwipala, jaihenga imela na ikola na nakapeke ilebi hingi yeihuma muwamboni wino.

¹¹ Jombi jaampekia mwanganya kila sindu, ili bandu apata kunsengu Sapanga ndaba ja nhupi hinu yeajopa kwa maboku gitu.

¹² Ndaba jilihengu lenze la sapi lenhenga ngase laajangati kwa mahitaji ga bandu baka Sapanga pena, ila laahenga bandu bingi bunsengula Sapanga.

¹³ Kulengana nilihengu letuhenga, bandu bandumbalia Sapanga ndaba jukuhobale kwinu ku Lijambu la Amboni ya Kilisitu jemujijetake,

nakabee ndaba jakwaajopa kunyumba komwaa-tende bombi na bandu boti.

¹⁴ Henu bundobila mwanganya kwa mwoju wabu woti ndaba ja wamboni waka Sapanga nkolongu gojumpeki Sapanga.

¹⁵ Tunsengu Sapanga ndaba ja nhupi yaki janga nikipemu!

10

Pauli jilipwaji lihengu laki

¹ Nepani na Pauli monikana mpoli panguba na mwanganya, lakini nguba nuukali panguba kutali na mwanganya, nundoba kwi ikia na waamboni waka Kilisitu.

² Nundoba mwinhenga nguba nunkali masoba ganihika, ndaba nhobale nhwesa kuba nunkali kwa bandu boti bala babutuwasali tutama kukupwata namuna ja ndema jenze.

³ Sakaka tutama pundema, lakini ngasetukomana ngondu ngati bandu bandema gongu eakomana.

⁴ Ndaba indu yetukomane mungondu nga yupundema, ila ndi makili gaka Sapanga gagahalabana ubegu woka tugawesa malobi goka giisoli,

⁵ nukubombo kila sindu sekipenga nukukipuna seabei kupenga umanyi waka Sapanga. Tukonga mawasu goti na kugahenga gunzoanya Kilisitu.

⁶ Ana mmbii mwa bandu bukujoane, hapa ndi twepani tuibiya tayali kuntemu kila mundu jujukana kunzowane.

⁷ Mwanganya nndingalii majambu sa kunza pena. Boo, jubii mundu jokapi jojuhobale ndi

mundu waka Kilisitu? Hena, juholaliya twepani kabee twabandu baka Kilisitu ngati jombi ejubii mundu jwaka Kilisitu.

⁸ Hata na nikipuniki kidogu kupete uwesu goju-tupeki, uwesu ukusenga na ngauwesu gukubombola, hata hela ne ngamoni iyon.

⁹ Ngasembai nholaliya mbala kunzogo mwananya kwa balua jango.

¹⁰ Mundu juwesa kupwaaga, “Balua yaka Pauli ibii ikali na yibii na malobi gagatopii, lakini jombi mweni pajukuba pamu na twepani jukuba mundu jwanga namakili, hata pajulongee malobi gaki jukuba ngati nga sindu.”

¹¹ Mundu jojupwaga hela nambanga jukombuka ana, gatuandika mu balua kipindi patukuba kutali ndi agalaga gatwihenga patwibiya pamu na mwanganya.

¹² Ahelahela ngatukawesiki kulibeka au kulilenganesa na bandu bala babililumbalii beni. Bandu babililumbali beni na beni kuba kipemu sukulipeme, na bandu babililenganesa beni na beni ndi ang'ang'a.

¹³ Lakini twepani ngasetukipuna nakanopi, kukipuna je hoku kwiihigaliya mukipemu si lihengu lejutupekia Sapanga pena ahelahela nilihengu letuhenga kabee kwinu.

¹⁴ Ngase twahombiki mipaka jebutubeki kipindi patwahika kwinu. Twepani twabii tu utumbuli kuhika kwinu kundete Lijambu la Amboni jaka Kilisitu.

¹⁵ Ndienu, ngasetukipunii lihengu lebahenga bangi kupeta kipemu sebutupeki, ila tuhobale

kuhobale kwinu kwiitenda kujonzukeka kati jinu kulengana ni kipemu sejutubeki Sapanga.

¹⁶ Hapa ndi patwiwesa kulandi Lijambu la Amboni mundema gonge, patali na mwanganya, ndaba ngasetupala kukipuni lihengu lebahenga bandu bangi pandu pange.

¹⁷ Lakini ngati egapwaga Maandiku gaka Sapanga, “Mundu jokapi jojikipunila jikipunila lihengo luka Bambu.”

¹⁸ Ndaba joanzetakale nga jojulilumbali mwene, ila jojulumbaliwa na Bambo.

11

Pauli na atumi bi isoli

¹ Ana mwakahinakaliya ne kasokopi, hata ngati nepani nu nnga'ang'a! Nhinakaliya kasokopi.

² Numbonee wipu, lakini wipu weni waka Sapanga, ndaba mwanganya mmbii ngati kamwali wa sapi jonunsumbaki ndaba jaka mwanalomi jumu jojuwe ndi Kilisitu.

³ Lakini nyogopa ngati lijoka lela kwi isoli yaki ankonga Eva, nanamu mawasu ginu gawesa kukongeka, nukuhoa kuobale kwinu ku usakaka kwaka Kilisitu.

⁴ Ndaba mundu jokapi jojwiika kunndandi Yesu jojubii ngangati na jotunndila twepani, mwananganya munnzopa kwa maboku mabeli, au nze-take loho au Lijambu la Amboni langa kulengana na lenzopiki kuhuma kwitu!

⁵ Lakini ngasenhobale ngati nepani nu nsoku kuliku bombi, “Atumi akolungu.”

⁶ Nepani nhwesa kuba nga jononge namangani, lakini mii nu umanyi waka Sanga. Lijambu le

heli tulilangi pangwendu kwinu masoba goa kila pandu.

⁷ Nepani nalandila kwinu Lijambu la Amboni laka Sapanga bila kulaja posu, niligungamalisa ili mbata kunkwea mwanganya. Boo, nahengiki le liyaa?

⁸ Nahengiki lihengu kati jinu, najopa hindu yangu kuhuma kwa bandu ba bunhobali Kilisitu bangi, na sukuhenga hela kwabia ngati naanyagiki bombi hindu yabu ili nhwesa kunzangati mwanganya.

⁹ Panabii na mwanganya ngasenunsumbwi mundu jokapi kundoba sokapi, aka kilongu baahumi ku Makedonia banetila kila sindu senikipala. Ili nanhobale mwanganya kwa kila sindu kabee nhendale kutenda hela kila lisoba.

¹⁰ Su usakaka waka Kilisitu gogubii nkati jangu, ngasindu sekiwesa kumbengale kukipunii lijambu lokapi pandu pokapi ku Akaya.

¹¹ Ndaba ja kike? Boo, ndaba ngasembaile? Sapanga jumanyiki nepani naapai!

¹² Niiendaliya kuhenga ngati enhenga sajenu, ili naampeke napwasi baataputa napwasi, jukukipuni ati ahenga lihengu ngati twepani.

¹³ Bandu ngati haba atumi biisoli, na bahenga lihengu li isoli, balikopakiya abonikana ngati atumi baka Kilisitu.

¹⁴ Wala nga lijambu lukusangasa, ndaba hata lijobi leni lijikopake kubonikania ngati Atumi buku nani kwaka Sapanga bu unang'anu.

¹⁵ Henu nga lijambu lukusangasa ana kubii haba atumi baki akopake kuba atumisi ba amboni. Mwisu wabu biipata seapalika kulengana

na mahengu gabu.

Mang'aliku gaka Pauli ngati Ntumi

¹⁶ Henu mbwaga: Mundu jokapi jinholale nepani nung'ang'a. Lakini ana nhwasali hela, ndienu nnyukuliya ngati nung'ang'a ili nanepani nhwesa kuba nusukukipunii kasokopi.

¹⁷ Sembwaaga henu ngale sejanagalakiya Bambu, kupete lijambu le heli lu kukipunii, mbwaga pe ngati mundu nng'ang'a.

¹⁸ Ndaba baabii bingi bikipuna ndaba ja majambu gupa ndema nanepani niitenda kukipuna ngati bandu bupundema ebikipuna.

¹⁹ Mwanganya mmbii na malangu, ndi ndaba nunhinakali ang'ang'a sukutogule!

²⁰ Munhinakali hata mundu jojuhenga mwanganya mwa atumwa, mundu jojupata mali gingi kuhuma kwinu kupeta yejupalika kupata, na mundu jojundimbalaki na jojuntongo na jojunkonga.

²¹ Kwi iyon nyetaki nde twepani twabii nga na makili.

Lakini ana jubii mundu jokapi jojulenga kukipunii sindu mbwaaga ngati mundu nng'ang'a, hata nepani nhwesa kulenga.

²² Boo, bombi lee Aebulania? Hata nepani nu Ebulania. Boo, bombi lee Aizilaeli? Hata nepani nu Izilaheli. Boo, bombi le bikibeleku saka Ibulahimu? Hata nepani ni kibeleku saka Ibulahimu.

²³ Boo, bombi ndi atumisi baka Kilisitu? Nongee haga ngati mwanamangongu nepani ndi nuntumi waka Kilisitu kupeta bombi. Nhengiki lihengu namangani kupeta bombi. Nepani nhengiki lihengu

ngalelo nakanopi, Ndami mukipungu mala jingi ngani, anapwi mala jingi ngani na nhegali kuwa mala jingi.

²⁴ Mala nhwanu Ayaudi anapwi iboku alubaini kasolu simu.

²⁵ Anapwi iboku mala patatu, anapwi malibu mala jimu, musapwali itatu sitima lututunuki mmasi na nepani natami homu muhi na ikilu kelukelu,

²⁶ nabii nsapwali mala jingi. Masi gapala kunyola na inyama ikali yapala kungoma na Ayaudi ajangu na bandu banga Ayaudi bapala kungoma, ng'aliki kumusi nu kung'alika kukitengu nu kunganga na kwa alongu bangu.

²⁷ Nhengiki lihengu nu khangajika, ndemi mihu mala jingi, nabii ni inzala na nywita, mala jingi mbungiki nu kutama mukipepu bila ingobu.

²⁸ Pamu na goti haga, kila lisoba mbalika nhenga mahengu gingi gakajangati makundi ga bandu boti ba bunhobali Kilisitu.

²⁹ Ana mundu jokapi jwanga na makili, nanepani nguba nga na makili, ana mundu jokapi ankolo nnzaki kutenda mahakau mwoju wangu gutenda kubina ngamaa?

³⁰ Anakupalika kukipuna henu nakipunila majambu ggalangi ngasemii na makili.

³¹ Sapanga, Atati baka Bambu Yesu, liina laki lilumbalika yaka petapeta, jombi jumanyiki nepani ngasembwaga isoli.

³² Panabii ku Damasiko nkolongu ju nkoa jojubii pai ju nkolongu Aleta, jabeka bandu mumilyangu ja musi uku Damasiko ili angamula.

³³ Lakini, nkati ji kitonga kikolonga banheliya

kunza kupete mu mbekenyu jumu ukuta, nukukwelapuka mu maboku gaki.

12

Pauli jupwaga gajagabweni nuyekuli

¹ Ndienu minasukukipuni, hata na ngasekupa-lik! Lakini henu niilongaliya ganagabona nu uyekuliwa kuhuma kwaka Bambu.

² Nummanyiki mundu jumu jojuwe ndi Kilisitu, jojuwe yaka komi ni misesi jejipetiki jajukulika mbaka kunani kwaka Sapanga kwatatu. Kwali ngati jabii koku munhyega au sa Loho, Sapanga jumanyiki.

³ Mbwaga kabee, mundu we hoju jajukulika mpaka kunani kwaka Sapanga yaani ku Paladiso. Lakini ngasemanyiki ngati jabii hoku kwa nhyega au loho, Sapanga jumanyiki.

⁴ Hoku jajoa majambu ga ajabu gaguge mundu ngasejuwesa kugalandila.

⁵ Ndienu, nakipunila kupete mundu wa namuna jeheji, ngakupete nenga, ila kupete kukosa makili kwangu.

⁶ Ana nakapai kukipuna nganakabii nung'ang'a hata kasokopi, ndaba nakabiya mbwaga sakaka pena. Lakini nganakipuni, ngasembai mundu juholaliya nakanopi nepani na yejiibona kuhuma kwangu.

⁷ Lakini, ndaba majambu ganga makolongu ganhyekuliwi ginhenga nobila kukipuna bambekiya ubini wa nhyega ngati mia, ntumi waka lijobi jojunapu, ili nakipuna nakanopi.

⁸ Nundoba Bambu mala ja tatu kupete lijambu lende ili limoka.

⁹ Lakini jambwagila, “Wamboni waka Sapanga gutweli ndaba jaku, ndaba uwesu wangu gukuba nkolongu kwaku pagukuba nga na makili.” Ndi-enu, nakipuna sukutogule mu kukosa makili kwangu ili uwesu gaka Kilisitu gatama panani jangu.

¹⁰ Haje ndi ndaba jaka Kilisitu, nyetake kuba kwangu nga na makili, paandondo na panguba na mang'aliku mu shida, ndaba panguba nga na makili ndi panguba na makili.

Kiholu saka Pauli kwa Akolintu

¹¹ Nepani nguba ngati nung'ang'a, lakini mwan-ganya ntei kunasimisa kuba hela. Mwanganya ndi mompalika kunumbalii. Ndaba ngati nepani nga sindu, lakini nepani nga nu ntumi nsoku kuliku bandu bala babaakema, “atumi akolongu.”

¹² Majambu gagumanyisa nepani nu ntumi jwa sakaka yani nginyuli na ndondukela. Gahengika kati jinu sukuhinakali kukolongu,

¹³ Boo, mwapungukiwa sindu sokapi, kupeta makundi gangi ga bandu ba bunhobali Kilisitu, boo, au le ndaba ngasenapai kunsumbuu ili nnyangatiya lupija? Nnekakiya likosa hele.

¹⁴ Henu nepani mii tayali kuhika kwinu mala jatatu na nganunsumbui. Ndaba sendaputa nga mali ginu, ila mwan-ganya mwabeti. Ndaba hata akatati na akamabu baabeke bana babu hindu na nga bana ba baabeke akatati na akamabu babu hindu yakajangati.

¹⁵ Henu nitogule ngamaa kutumii kila sindu semii naku ndaba jinu, hata nhyega jangu kabee.

Hata ngati kubonikana numpala ngani, boo, upali winu kwangu nepani witenda kupongoa?

¹⁶ Ndienu, mwijetakiya ngasenabii nsigu kwinu. Lakini mundu jongi jipwaaga ndaba, “Pauli nnzanza jutei kunkonga.”

¹⁷ Boo, nepani napata sindu bole sengi ngani kupeta senapalika kupata panuntuma mundu kwino?

¹⁸ Nepani nundoba Titu, juhika kwinu nu nndongu witu jongi. Boo, Titu jajukwi hindu hino? Boo, ngasemmanyiki twepani tulongoswa na loho ajolajo? Boo nepani na jombi ngase-tuhenga lihengu kwa mwoju ni indela jitu jimwa?

¹⁹ Boo, nhwasali twepani tulenga kulikengale twabeti palongi jino? Lakini twepani tupwaga majambu ge haga palongi jaka Sapanga koni tu-jongini ni Kilisitu. Mwaakosi bangu, majambu haga goti gatuhenga ndaba jukungangamalisa mwanganya.

²⁰ Ndaba nhola panihika nhwesa kunkole mbi ali janga kupala, namwanganya mwimona mu hali janga kujipala. Nyogopa tosa kwiibiya nu kukomana na wipu ni inyela nukulikweha nu kukopangane nu kugambani na kukipuna na puju kati jino.

²¹ Nyogopa ndee pangi panihika sapwali jengi Sapanga wangu jwiinhenga mboa lihamu palongi jinu, nane gwibina mwoju ndaba jinu mwa bingi batei mahakau lakini ngaseajetaki nukukotoka upija yani kutokule kuliya nu ugoni gobabiya ahengiki.

Malobi gukujomule ga mwisu

¹ Jenze ndi mala jangu ja tatu kuhika kwinu. Na Mahandiku gaka Sapanga gapwaaga, “Kila ligambu lokapi biitemula ana kubii na bandu abeli au atatu babagabweni.”

² Numpwagi panabii na mwanganya musapwali ja pili, henu ngelabuki kupwaga koni mii kutali. Boti bala babatei ubaja bila kujetake nukukotoka mahakau gabu bangi bala boti, panihika nganikubi ni ikia kwabo.

³ Mwakubona mwabete ndi Kilisitu julonge sukundumii nepani. Jombi nga mundu jwanga na makili mu lihengu lukuhenge mwanganya ngatiekupalika, ila jubii na makili kwinu mwananganya.

⁴ Ndaba hata ngati bumbambaliya punsalaba koni jubii nga na makili, lakini henu jutama ku uwesu waka Sapanga. Twepani kabee tubii nga na makili sukujongana najombi lakini twitama naku ku uwesu waka Sapanga patundakali mwanganya.

⁵ Mlipema mwabeti ili mmanya ngati sakaka nnhobalela. Mulipema mwabeti. Boo, ngasemanyiki Kilisitu Yesu jubii nkati jino? Ana ngahela, ndienu mwanganya ntei kusindwa.

⁶ Lakini hobale mwanganya mmanyiki twepani ngase twasindwiki.

⁷ Tundoba Sapanga mwihenga ubaja wokapi gola, lakini nga ndaba tubonikana ngati bandu bababiya awesiki, ila mpata kuhenga gaamboni, hata ngati twepani tubonikana tusindwiki.

⁸ Ndaba ngatuwesi kuhenga lijambu lokapi lelipengana nu usakaka. Lijambu letuwesa pe

kuendesa su usakaka.

⁹ Tutogule ndaba twepani tubii nga na makili, lakini mwanganya mmbii na makili, henu tuloba Sapanga ili mwanganya mmbiya mwamboni kwa kila lijambu.

¹⁰ Henu nhandiki balua jenze koni mii kutali, ili panihika kwinu niikuba nu unkali kwinu suku-tumii uwesu gojumbeki Bambu, helo, ku uwesu ukusenga na nga kubombola kwinu mwanganya.

¹¹ Henu, mwaalongu bangu twiibonana. Mmbia mwipongukewa nkamula majambu gangu, mmbia na mawasu gamu, ntamannya nu lukwali. Najombi Sapanga ju upali nu lukwali jibiya pamu na mwanganya.

¹² Nndamukannya kwa nginyuli ju upali.

¹³ Bandu boti baka Sapanga atenda kundamuki.

¹⁴ Wamboni waka Bambu witu Yesu Kilisitu nu upali waka Sapanga nu ujongani wa Loho jaka Sapanga, ibiya na mwanganya mwaboti.

Amatengu
The New Testament in the Matengo language of
Tanzania: Amatengu

copyright © 2020 The Word for the World International

Language: (Matengo)

Contributor: The Word for the World Southern Africa

The New Testament in Matengo Language.

The Word for the World

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 May 2025 from source files dated 14 May 2025

68e6beac-0abf-549f-91d7-ab33f1fb6cd4